

26. Stick- och skärskador hos personal och åtgärder vid tillbud med risk för blodsmitta

Allmänt: Stick- och skärskador utgör den största risken för överföring av blodsmitta i sjukvården. Därför måste förebyggande arbete för att undvika sådana skador prioriteras. All personal ska känna till vilka riskmoment som finns, vilken teknik som ska tillämpas och vilka åtgärder som ska vidtas om ett tillbud eller en skada uppkommer.

Arbetsgivaren ansvarar för att det finns fungerande **lokala arbetsrutiner** och skyddsinstruktioner och för att dessa ses över kontinuerligt. Det ska finnas en skriftlig åtgärdsplan för tillbud och skärskador. Med skada avses i detta dokument en olyckshändelse – arbetsskada – där man exponerats för blod eller blodtillblandade kroppsvätskor med risk för blodburen smitta, till exempel en stickskada. Med tillbud avses en situation som kunde orsakat skada, till exempel en överfylld behållare för stickande- och skärande avfall.

Varje stick- och skärskada ska rapporteras, anmälas, utredas och följas upp av arbetsgivaren.

Anmälan görs på försäkringskassans blankett arbetsskadeanmälan www.forsakringskassan.se

Läs mer om stick- och skärskador i handbok för Hälso- och sjukvård på www.Vardhandboken.se och stick- och skärskador på www.smittskyddstockholm.se

Regelverk:

AFS 1986:23 Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter om skydd mot blodsmitta

AFS 1991:2 Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter om smittfarligt arbete

AFS 1997:12 Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter om biologiska ämnen

AFS 2001:3 Arbetsmiljöverkets föreskrifter om användning av personlig skyddsutrustning.

Åtgärder vid tillbud med risk för blodsmitta

Smittrisk beträffande blodsmitta kan föreligga om patienten har en smittsam form av hepatit B, hepatit C, annan blodburen hepatit eller HIV. Smittsamheten varierar från fall till fall och är beroende av sjukdomens akuta skede. Arbetsledaren ansvarar för att rutinerna är kända, uppmanar till att anmälan om arbetsskada görs samt följer upp föreslagna åtgärder.

För den som har stuckit sig eller fått blod på öppet sår eller slemhinna:

- Tvätta snarast det skadade området med rikliga mängder tvål och vatten.
- Torka därefter huden och desinfektera det med alkoholbaserat desinfektionsmedel.
- Skölj med rikligt med vatten om blod hamnat i mun eller öga.
- Ta därefter ut eventuella kontaklinser och skölj igen
- Vid stänk i mun skölj rikligt med vatten.
- Rapportera omedelbart det som hänt till din arbetsledare.
- Ansvarig läkare bedömer eventuell smittrisk via journal- patientuppgifter eller patientens samtycke, blodprovstagning gällande hepatit B + C och HIV. Snabbsvar.

Om smittsamhet inte kan uteslutas kontakta snarast under kontorstid **företagshälsovård:**

På icke kontorstid och under helger ta kontakt först med sjuksköterska och sedan

INFEKTIONSKLINIKEN på _____

med tel.nr. _____

Vid olyckstillbud i samband med HIV:

Kontakta inom 2 timmar jourhavande infektionsläkare på _____

eller under dagtid Infektionsmottagning på _____

Vid tillbud kontakta:

Tfn: _____

Vid tillbud kontakta:

Tfn: _____